

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри
фінансів

Протокол № 1 від 28.08.2023 р.

ПОГОДЖЕНО

Проректор з навчально-методичної
роботи

Каріна НЕМАШКАЛО

ФІНАНСИ БІЗНЕСУ

робоча програма навчальної дисципліни (РПНД)

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та
фондовий ринок»
Освітній рівень перший (бакалаврський)
Освітня програма «Митна справа»

Статус дисципліни обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання українська

Розробник:
д.е.н, професор

Ірина ЖУРАВЛЬОВА

Завідувач кафедри
фінансів

Ірина ЖУРАВЛЬОВА

Гарант програми

Олексій НАЙДЕНКО

Харків
2023

ВСТУП

Розвиток фінансової системи України зумовлює розширення можливостей щодо організації фінансових відносин суб'єктів господарювання різних форм бізнесу, посилює необхідність врахування особливостей їх діяльності і специфіки різних форм власності та організаційно-правових форм. Тому в сучасних умовах в економіці України особливої актуальності набуває питання розвитку та ефективної діяльності різних організаційних форм бізнесу. Належне функціонування фінансового механізму суб'єктів бізнесу неможливе без відповідно підготовлених кадрів, які були б обізнані з теоретичними та практичними аспектами організації фінансів.

Метою викладання навчальної дисципліни «Фінанси бізнесу» є формування у здобувачів базових знань з теорії і практики фінансових відносин ведення бізнесу, формування фінансових ресурсів, фінансового планування, організації фінансової діяльності бізнесу в сучасних умовах господарювання.

Для досягнення мети поставлені такі основні завдання:

володіння теоретичними аспектами сутності фінансів суб'єктів бізнесу та їх функцій;

ознайомлення з особливостями фінансових ресурсів суб'єктів бізнесу та джерелами їх формування;

вивчення основ організації фінансів суб'єктів бізнесу та фінансового механізму;

набуття навичок здійснення фінансових розрахунків;

опанування методичним інструментарієм забезпечення ефективної фінансової діяльності суб'єктів бізнесу;

здатність аналізувати та оптимізувати грошові потоки суб'єктів бізнесу;

оволодіння навичками планування обсягу податків і зборів;

розгляд принципів функціонування капіталу суб'єктів бізнесу, руху коштів та форм грошових розрахунків в господарському обороті;

вивчення процесів формування власного і позикового капіталу підприємств, визначення потреби в обігових коштах, джерелах фінансування відтворення основних засобів;

оцінювання фінансового забезпечення та фінансового стану підприємства.

Об'єктом навчальної дисципліни є процеси формування, розподілу і використання фінансових ресурсів для задоволення потреб суб'єктів бізнесу та здійснення ними підприємницької діяльності.

Предметом – система фінансово-економічних відносин між юридичними особами та державою, фінансовими установами, фізичними особами та іншими суб'єктами господарювання, які складаються в процесі поточної операційної, фінансової та інвестиційної діяльності суб'єктів бізнесу.

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна, визначено в табл. 1.

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна

Результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти
ПР02	СК11
ПР04	СК03
ПР05	СК03, СК07, СК10
ПР06	СК04, СК07
ПР09	СК07, СК08
ПР10	СК07
ПР11	СК07
ПР14	ЗК01, СК01

ПР02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ПР06. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.

ПР09. Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію.

ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.

ПР11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування та фондовий ринок.

ПР14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси,

у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК04. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.

СК07. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність.

СК08. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Фінансова архітектура бізнесу

1.1. Основні види та форми бізнесу

Сутність основних форм бізнесу. Організаційно-правові форми бізнесу.

Види об'єднань суб'єктів бізнесу

1.2. Бізнес-середовище та його форми

Середовище функціонування суб'єктів бізнесу, його структура. Внутрішнє та мікросередовище суб'єктів бізнесу. Макросередовище господарювання суб'єктів бізнесу.

1.3. Фінансова архітектура бізнесу.

Фінанси суб'єктів господарювання як складова частина фінансової системи. Сутність фінансів бізнесу та їх архітектура. Фінансові відносини між суб'єктами господарювання, їх підрозділами, з державою, банками, страховими компаніями, фондовою біржею, з власниками та робітниками. Функції фінансів суб'єктів бізнесу.

Сутність фінансових ресурсів суб'єктів бізнесу. Внутрішні та зовнішні джерела формування фінансових ресурсів суб'єктів бізнесу. Власні, позикові і залучені кошти.

Принципи організації фінансів на підприємствах. Поняття фінансового механізму суб'єктів бізнесу та його складові елементи. Функції управління фінансами суб'єктів бізнесу: прогнозування, планування, регулювання, контроль. Основні завдання фінансових служб підприємств. Напрямки удосконалення фінансової роботи суб'єктів бізнесу.

Тема 2. Розрахункові операції суб'єктів бізнесу

2.1. Грошовий оборот і система розрахунків на суб'єктах бізнесу.

Поняття грошового обігу суб'єктів бізнесу. Порядок пред'явлення підприємствами претензій по розрахунках. Економічні і фінансові санкції в системі грошових розрахунків і платежів.

Суть і значення грошових розрахунків в організації виробничо-

господарської діяльності суб'єктів бізнесу. Способи і форми розрахунків.

Види рахунків, що відкриваються суб'єктам бізнесу в установах банку. Порядок відкриття в банку поточних рахунків у національній, іноземній валюті та інших рахунків. Напрями використання коштів з поточних рахунків.

2.2. Готівкові розрахунки.

Сутність готівково-грошових розрахунків. Переваги й недоліки готівкових розрахунків. Сфера застосування готівково-грошових розрахунків суб'єктів бізнесу.

2.3. Безготівкові розрахунки.

Сутність безготівкових розрахунків. Переваги й недоліки безготівкових розрахунків. Організація безготівкових розрахунків, вимоги до їх проведення, сфера використання. Сфера застосування безготівкових розрахунків підприємств. Поточний, бюджетний, кредитний, депозитний рахунки.

Розрахунки платіжними дорученнями. Розрахунки платіжними вимогамидорученнями. Розрахунки чеками. Розрахунки акредитивами. Вексельна форма розрахунків. Клірингові розрахунки. Особливості розрахунків при наданні факторингових послуг суб'єктам бізнесу.

2.4. Розрахунково-платіжна дисципліна.

Зміст розрахунково-платіжної дисципліни, значення для забезпечення нормальної господарської діяльності. Порядок пред'явлення претензій за розрахунками. Санкції в системі грошових розрахунків і платежів

Тема 3. Грошові потоки суб'єктів бізнесу

3.1. Характеристика та склад грошових надходжень підприємств.

Поняття грошових надходжень підприємств. Основні види грошових надходжень та їх характеристика. Доходи підприємств. Доход від реалізації продукції, інші операційні доходи, доход від участі в капіталі, інші фінансові доходи, інші доходи, надзвичайні доходи. Фактори, що впливають на величину виручки. Види цін у ринковій економіці: фіксовані, регульовані, вільні, оптові, роздрібні. Структура ціни на продукцію. Розподіл виручки від реалізації продукції. Формування валового і чистого доходу.

3.2 Грошові потоки підприємств.

Сутність грошових потоків, грошових коштів та їх еквівалентів. Внутрішні та зовнішні грошові потоки. Грошові притоки і відтоки від операційної діяльності. Грошові притоки і відтоки від інвестиційної діяльності. Грошові притоки і відтоки від фінансової діяльності. Вимірювання грошових потоків. Прямий і непрямий метод оцінки грошових потоків.

Тема 4. Формування і розподіл прибутку

4.1. Економічний зміст прибутку.

Економічний зміст прибутку та його функції. Прибуток як результат фінансово-господарської діяльності підприємства. Валовий прибуток. Основні та неосновні фактори, що впливають на формування валового прибутку.

4.2. Формування собівартості реалізованої продукції та її вплив на прибуток.

Поняття собівартості. Структура собівартості. Взаємозв'язок між ціною на продукцію, собівартістю і формуванням прибутку.

Визначення прибутку від операційної та звичайної діяльності підприємства до оподаткування і після нього. Методи розрахунку прибутку. Прогнозування і планування прибутку підприємства.

4.3. Види прибутку і порядок його формування. Поняття чистого прибутку. Основні напрямки використання чистого прибутку. Фонди грошових коштів підприємства, що утворюються за рахунок чистого прибутку. Поняття нерозподілений прибуток і його використання. Рентабельність продукції як відносний показник ефективності роботи підприємства. Порядок визначення прибутковості підприємства

4.4. Управління розподілом прибутку. Економічний зміст і значення розподілу прибутку. Розподіл прибутку між державою і суб'єктами господарювання. Методи регулювання прибутку підприємства на основі діючих правил організації бухгалтерського обліку. Методи планування прибутку від реалізації продукції. Сплата дивідендів

Тема 5. Оподаткування суб'єктів бізнесу

5.1. Сутність і види податків

Система оподаткування підприємств. Сутність податків та їх ознаки. Функції податків. Види податків і зборів. Платники податків, їх права і обов'язки

5.2. Основи системи оподаткування

Поняття податкової системи як економічної категорії. Принципи побудови податкової системи. Контролюючі органи в сфері оподаткування.

5.3. Податок на додану вартість

Сутність і роль податку на додану вартість податковій системі. Платники податку на додану вартість. Об'єкт і база оподаткування. Ставки податку на додану вартість. Податкова документація з податку на додану вартість.

5.4. Акцизний податок.

Сутність і роль акцизного податку в податковій системі. Платники акцизного податку. Об'єкт і база оподаткування. Ставки акцизного податку. Марки акцизного податку. Податкова документація з акцизного податку.

5.5. Мито.

Економічна сутність мита. Поняття, принципи та методи визначення митної вартості. Види та ставки мита. Порядок справлення та сплати мита. Податкова документація з мита.

5.6. Оподаткування прибутку суб'єктів бізнесу.

Сутність і роль податку на прибуток суб'єктів бізнесу в податковій системі. Елементи податку на прибуток. Податкові різниці.

Спрощена система оподаткування.

5.7. Податок на доходи фізичних осіб.

Сутність і роль податку на доходи фізичних осіб в податковій системі.

Елементи податку на доходи фізичних осіб. Податкова соціальна пільга. Податкова знижка. Оподаткування окремих видів доходів. Податкова документація для платників податку.

5.8. Плата за ресурси.

Структура ресурсних платежів та їх роль в податковій системі. Елементи рентної плати. Екологічний податок, його елементи, порядок справлення та сплати.

5.9. Місцеві податки і збори

Структура місцевих податків і зборів, їх роль в податковій системі. Платники, об'єкт, база оподаткування та ставки податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, транспортного податку та земельного податку. Платники, об'єкт, база, ставки оподаткування та строки подачі звітності і сплати туристичного збору, Елементи збору за місця паркування транспортних засобів.

Тема 6. Фінансування бізнесу

6.1. Фінансове забезпечення відтворення необоротних активів.

Економічна сутність і призначення необоротних активів. Склад необоротних активів. Основні засоби підприємства, їх сутність та характеристика. Знос і амортизація основних засобів. Нематеріальні активи підприємства: поняття та класифікація. Амортизація нематеріальних активів. Методи оцінки інвестицій (методи NPV, IRR, період окупності). Види довгострокових фінансових інвестицій (пайові та боргові цінні папери).

Показники стану та ефективності використання основних засобів: забезпечення суб'єктів бізнесу основними засобами; стан основних засобів; ефективність використання основних засобів.

6.2. Оборотні активи суб'єктів бізнесу.

Сутність оборотних активів у господарській діяльності підприємств. Класифікація оборотних активів. Сутність та порядок визначення тривалості виробничого, операційного та фінансового циклу підприємства. Показники стану та ефективності використання оборотних активів.

6.3. Капітал підприємства та його формування.

Капітал як базова категорія фінансів суб'єктів бізнесу (власний, залучений та позиковий капітал). Джерела формування та способи залучення капіталу (зареєстрований капітал, банківські кредити, корпоративні облігації, кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги, кредиторська заборгованість за розрахунками). Комерційний кредит як спосіб залучення позикового капіталу. Короткострокове фінансування підприємств на основі використання факторингу.

Тема 7. Оцінка фінансового стану суб'єкта бізнесу

7.1. Фінансовий стан суб'єкта бізнесу.

Сутність фінансового стану, методи його оцінки. Інформаційне забезпечення оцінки фінансового стану суб'єкта бізнесу.

7.2. Коефіцієнтний аналіз фінансового стану суб'єкта бізнесу.

Оцінка ліквідності і платоспроможності суб'єкта бізнесу. Оцінка фінансової стійкості суб'єкта бізнесу. Оцінка ділової активності суб'єкта бізнесу. Оцінка рентабельності суб'єкта бізнесу.

Перелік практичних (семінарських) занять / завдань за навчальною дисципліною наведено в табл. 2.

Таблиця 2

Перелік практичних (семінарських) занять / завдань

Назва теми та/або завдання	Зміст
Тема 1.	Реєстрація бізнесу
Тема 2	Використання платіжних інструментів . Ліміт каси
Тема 3.	Оцінка грошових потоків прямим і непрямим методом. Показники грошового потоку
Тема 4.	Розрахунок витрат, валового прибутку, фінансового результату ждо оподаткування, чистого фінансового результату, нерозподіленого прибутку, чистого і валового доходу.
Тема 5.	Розрахунок податкових платежів.
Тема 6.	Показники стану та ефективності використання основних засобів. Оцінка амортизаційних відрахувань. Показники стану та ефективності використання оборотних активів. Показники структури капіталу, її оптимізація.
Тема 7.	Аналіз показників фінансового стану суб'єкта бізнесу

Перелік лабораторних робіт за навчальною дисципліною наведено в табл. 3.

Таблиця 3

Перелік лабораторних робіт

Назва теми та/або завдання	Зміст
Тема 2.	Використання платіжних інструментів при здійсненні розрахунків
Тема 3.	Формування звіту про рух грошових коштів
Тема 4.	Формування звіту про фінансові результати
Тема 5.	Формування податкової декларації
Тема 6.	Формування платіжного календаря

Перелік самостійної роботи за навчальною дисципліною наведено в табл. 4.

Перелік самостійної роботи

Назва теми та/або завдання	Зміст
Тема 1.	Вивчення лекційного матеріалу, виконання домашніх завдань. Виконання творчого завдання з реєстрації власного стартапу
Тема 2.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до лабораторного заняття, виконання домашніх завдань.
Тема 3.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до лабораторного заняття, виконання домашніх завдань. Виконання творчого завдання з формування Звіту про рух грошових коштів власного стартапу
Тема 4.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до лабораторного заняття, виконання домашніх завдань. Виконання творчого завдання з формування Звіту про фінансові результати власного стартапу
Тема 5.	Вивчення лекційного матеріалу, виконання домашніх завдань.
Тема 6.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до лабораторного заняття, виконання домашніх завдань. Виконання творчого завдання з оцінки стану та ефективності використання необоротних і оборотних активів власного стартапу
Тема 7.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до лабораторного заняття, виконання домашніх завдань. Виконання творчого завдання з аналізу фінансового стану власного стартапу

Кількість годин лекційних, практичних, лабораторних годин самостійної роботи наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі викладання навчальної дисципліни для набуття визначених результатів навчання, активізації освітнього процесу передбачено застосування таких методів навчання, як:

Словесні (лекція (Тема 1, 2, 5), проблемна лекція (Тема 3, 7), лекція-діалог (Тема 4, 6).

Наочні (демонстрація (Теми 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7)).

Практичні заняття за темами побудовані на використанні кейс-методів, які супроводжуються застосуванням також методів мозкового штурму та модерації, компетентнісно-орієнтоване завдання (Тема 3, 4, 6, 7), презентація (Тема 7), практичні методи навчання (Лабораторні заняття (Теми 2, 3, 4, 5, 6)).

ФОРМИ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Університет використовує 100 бальну накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти.

Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних, лабораторних, практичних (семінарських) занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача вищої освіти до виконання конкретної роботи і оцінюється сумою набраних балів.

Підсумковий контроль включає семестровий контроль, який проводиться у формі екзамена (іспиту). Підсумкова оцінка за навчальною дисципліною визначається сумуванням всіх балів, отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Максимально можлива кількість балів за поточний контроль упродовж семестру для дисципліни – 60 та мінімально можлива кількість балів – 35.

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються наступні контрольні заходи:

Поточний контроль: колоквіум (10 балів), тестування (20 балів), звіт з лабораторної роботи (15 балів), компетентнісно-орієнтоване завдання (10 балів), презентація (5 балів).

Семестровий контроль: іспит (40 балів).

Більш детальну інформацію щодо системи оцінювання наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

Приклад екзаменаційного білета

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Спеціальність «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»
Освітньо-професійна програма «Митна справа».

Семестр V

Навчальна дисципліна "Фінанси бізнесу"

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

Завдання 1 (стереотипне). (2 бали)

Величина товарно-матеріальних запасів підприємства ABC на початок періоду складає 980 тис. грн., на кінець періоду – 1160 тис. грн. Довгострокові зобов'язання відповідно 2800 тис. грн. та 3200 тис. грн. На підприємстві ABC працює 250 осіб. Необоротні активи на початок періоду склали 2600 тис. грн., на кінець 2800 тис. грн. Чистий дохід склав 3200 тис. грн., фінансовий результат до оподаткування за рік - 900 тис. грн. Визначте оборотність запасів підприємства

Завдання 2 (стереотипне). (6 балів)

Визначити тривалість операційного, виробничого і фінансового циклів підприємства на основі наступних даних:

1. Виручка від реалізації продукції без ПДВ дорівнює $B = 200$ тис. грн.
2. Середньорічний залишок виробничих запасів - $Z = 30$ тис. грн.
3. Середньорічний залишок незавершеного виробництва - $НП = 50$ тис. грн.
4. Середньорічний залишок готової продукції - $ДП = 120$ тис. грн.
5. Середньорічний залишок грошових коштів - $ДС = 50$ тис. грн.
6. Середньорічна вартість дебіторської заборгованості - $ДЗ = 100$ тис. грн.
7. Середньорічна вартість кредиторської заборгованості - $КЗ = 80$ тис. грн.

Завдання 3 (стереотипне). (6 балів)

На основі фінансового плану малого підприємства з виготовлення дитячих комбінезонів Ви, як працівник фінансового відділу, повинні обґрунтувати доцільність запланованого обсягу продажу на внутрішньому ринку. Мале підприємство шиє дитячі комбінезони і в плановому

періоді було передбачено пошити й продати 45000 комбінезонів. Витрати по виготовленню одного комбінезону повинні скласти:

- умовно-змінні витрати – 60 грн.;
- умовно-постійні витрати – 30 грн.;
- ціна продажу 1 комбінезону – 130 грн.

Визначте точку критичного обсягу пошиття комбінезонів на підприємстві і їхнього продажу.

Завдання 4 (діагностичне). (8 балів)

Підприємство придбало 300 принтерів по 5000 грн. і 400 сканерів по 3000 грн. з урахуванням ПДВ.

У звітному періоді 50% принтерів були реалізовані за ціною 6200 грн. без урахування ПДВ і 50% – по 5800 грн. без урахування ПДВ. При реалізації сканерів – 60% були реалізовані за ціною 3800 грн. з урахуванням ПДВ і 40% – по 4400 грн. з урахуванням ПДВ.

Розрахувати суму ПДВ, що повинне сплатити підприємство в бюджет.

Завдання 5 (діагностичне). (8 балів)

Підприємство у звітному періоді виготовило 740 виробів за середньою відпускною ціною 980 грн. за одиницю (в т.ч. ПДВ). Собівартість реалізованої продукції у звітному році – 270 тис. грн. Адміністративні втрати – 28 тис. грн. Витрати на збут – 15 тис. грн.

Протягом звітного періоду на підприємстві відбулися наступні господарські операції:

1. Реалізовано матеріалів, які не використовуються в виробничому процесі, на суму 4,2 тис. грн., балансова вартість – 2,5 тис. грн., витрати на реалізацію – 200 грн.
2. Отримано штрафів від підприємств-постачальників за порушення умов договорів – 4620 грн.
3. Списана безнадійна дебіторська заборгованість – 2300 грн.
4. Виплачені дивіденди по акціям, які були раніше придбані підприємством – 21200 грн.

Необхідно визначити чистий дохід, валовий прибуток, фінансові результати до оподаткування, чистий та нерозподілений прибуток підприємства.

Завдання 6 (евристичне). (10 балів)

Скласти баланс підприємства, при нижченаведених умовах:

- коефіцієнт автономії = 0,6;
- коефіцієнт фондівдачі всіх необоротних активів = 3,5;
- коефіцієнт оборотності власного капіталу = 2,8;
- частка прибутку у виручці = 20%;
- коефіцієнт рентабельності перманентного капіталу = 0,35;
- виручка від реалізації = 5600 тис. грн.

Затверджено на засіданні кафедри фінансів

протокол № ____ від «__» _____ 20__ р.

Екзаменатор

д.е.н., проф. Журавльова І.В.

Зав. кафедрою

д.е.н., проф. Журавльова І.В.

Критерії оцінювання

Підсумкові бали за екзамен складаються із суми балів за виконання всіх завдань, що округлені до цілого числа за правилами математики.

Алгоритм вирішення кожного завдання включає окремі етапи, які відрізняються за складністю, трудомісткістю та значенням для розв'язання завдання. Тому окремі завдання та етапи їх розв'язання оцінюються відокремлено один від одного таким чином:

Завдання 1 (стереотипне). (2 бали)

- 1 – правильне обрання вихідних даних для розрахунку;
- 1 – правильно визначений показник.

Завдання 2 (стереотипне). (6 балів)

- 1 – правильна формула розрахунку операційного циклу
- 1 – правильне визначення операційного циклу підприємства;
- 1 – правильна формула розрахунку виробничого циклу підприємства
- 1 – правильне визначення виробничого циклу підприємства;
- 1 – правильна формула розрахунку фінансового циклу підприємства
- 1 – правильне визначення фінансового циклу підприємства.

Завдання 3 (діагностичне). (6 балів)

- 2 – надання формули для визначення обсягу беззбитковості в натуральному виразі;
- 2 – правильне визначення обсягу беззбитковості в натуральному виразі;
- 2 – правильне визначення обсягу беззбитковості у вартісному виразі.

Завдання 4 (діагностичне). (8 балів)

- 2 – правильне визначення об'єкта, бази оподаткування;
- 2 – правильне застосування ставки податку;
- 2 – правильний порядок обчислення податку;
- 2 – правильне визначення податку.

Завдання 5 (діагностичне). (8 балів)

- 2 – правильно визначений валовий прибуток;
- 2 – правильно визначений фінансовий результат до оподаткування;
- 2 – правильно визначений чистий фінансовий результат;
- 2 – правильно визначений нерозподілений прибуток.

Завдання 6 (евристичне). (10 балів)

- 2 – правильно визначені необоротні активи;
- 2 – правильно визначені оборотні активи;
- 2 – правильно визначені власний капітал;
- 2 – правильно визначені довгострокові зобов'язання;
- 2 – правильно визначені короткострокові зобов'язання

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Фінанси підприємств [Електронний ресурс] : навчальний посібник / Т. Б. Кузенко, Н. В. Сабліна. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. – 219 с. –Режим доступу : <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/28490>
2. Фінанси бізнесу / [Ситник Н. С., Стасишин А. В., Попович Д.В., Сич О.А. та ін.]; за заг. ред. Н. С. Ситник.- Львів: Видавництво «Апріорі», 2019. - 432 с.
3. Фінанси різних форм бізнесу : навч. посіб. / Н. Г. Пігуль, О. В. Дейнека, Н. А. Дехтяр, О. В. Люта. – Суми : Сумський державний університет, 2019. – 337 с.
4. Фінанси [Електронний ресурс] : навчально-методичний посібник / О. П. Полтініна, С. В. Юшко, Є. О. Малишко та ін.; за заг. ред. І. В. Журавльової. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2021. – 215 с. – Режим доступу: <http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/29052>

Додаткова

5. Аранчій В. І., Чумак В. Д., Бражник Л. В. Фінанси підприємств : навч. посіб. – Полтава : РВ ПДАА, 2018. – 350 с.
6. Бедринець М. Д., Довгань Л. П. Фінанси підприємств : навч. посіб. – Київ : Центр учбової літератури, 2018. – 292 с.
7. Фінанси підприємств: навчальний посібник / [Ситник Н. С., Смолінська С.Д., Ясіновська І.Ф.]; за заг. ред. Н. С. Ситник.- Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. - 402 с.
8. Hulme S., Drew C. Entrepreneurial Finance. – London : Macmillan Education UK, 2020. – 343 p.
9. Ross S. Fundamentals of Corporate Finance / S. Ross, R. Westerfield., V.Jordan. – Boston : McGraw-Hill/Irwin, 2023. – 844 p.

Інформаційні ресурси

10. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV // Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
11. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI // Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
12. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV // Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.
13. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 07.12.2000 № 2121-III // Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>.
14. Про акціонерні товариства : Закон України від 27.07.2022 № 2465-IX// Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2465-20>.
15. Про господарські товариства : Закон України від 19.09.1991 № 1576-XII // Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12>.
16. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань : Закон України від 15.05.2003 № 755-IV // Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15>.
17. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю : Закон України від 06.02.2018 № 2275-VIII // Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19#Text>.
18. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності : Наказ Міністерства фінансів України від 28.03.2013 № 433 // Міністерство фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0433201-13/conv>.
19. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні

вимоги до фінансової звітності» : Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73 // Міністерство фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.

20. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.

21. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ssmc.gov.ua>.

22. Офіційний сайт Української асоціації інвестиційного бізнесу [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.uaib.com.ua>.

23. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» : Наказ Міністерства фінансів України від 29.11.99 № 290 // Міністерство фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99>.

24. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» : Наказ Міністерства фінансів України від 31.12.99 № 318 // Міністерство фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>.

25. Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні [Електронний ресурс] : Закон України від 30.10.1996 р. № 448/96-ВР. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/448/96-вр>.

26. Про інвестиційну діяльність [Електронний ресурс] : Закон України від 18.09.1991 р. № 1560–ХІІ – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>.

27. Про режим іноземного інвестування [Електронний ресурс] : Закон України від 19.03.1996 р. № 93/96-ВР. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/93/96-вр>.

28. Сайт ПНС ХНЕУ ім. С.Кузнеця. Фінанси бізнесу. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=9885>